

Fra Nashville til Hollywood

Michael Blædel anmelder
»Honeysuckle Rose« og
»Coal Miner's Daughter«

F orudsætningen for »Coal Miner's Daughter«, »Honeysuckle Rose« og den hyppige anvendelse af country-musik i tidens amerikanske film er ikke Robert Altman's »Nashville«.

Forklaringen skal i stedet søges i to modsatrettede tendenser, der tog fart i 60'erne og krydsede hinanden i midten af 70'erne. Den ene tendens var rent kommercielt betinget, den anden sociologisk.

Efter flere år med vigende salgstal for den »rene« countrymusik besluttede pladeproducenterne i begyndelsen af 60'erne at »gå over«, det vil sige tillempe musikken til beslægtede genrer som pop og rock for at sikre bredere radiodækning og et publikum nord for Mason Dixon Line. Det var et spørgsmål om ikke at lade sig definere til specielle radioprogrammer og en sekterisk lyttergruppe. Siger den filosofi ikke danskerne meget, kan det være rimeligt at trække et eksempel frem fra en tid, da de musikalske afgrænsninger var særligt skarpe i USA, nemlig 1954, da Elvis Presley indspillede det sorte rhythm & blues nummer »That's All Right Mama«, arrangerede det i country-stil og peppede det op med en underliggende distinkt rockrytme. Ingen disc-jockey på de lokale stationer kunne rubricere dette stykke fusions-musik. Derfor spillede de pladen allesammen – og resten er historie.

Countrymusikens bevidste udbrud mod en bredere stilblending havde god timing. Efter ungdomsoprøret og hippiebevægelsen, den økonomiske vækst, Vietnamkrigen og den begyndende uvished tog den amerikanske middelklasse et skridt til højre og søgte mod rødder, der lå dybere end San Franciscos visne blomster. Det stabile, det oprindelige, det autentiske USA, hvor fandt det bedre udtryk end i den genuine, hverdagsinspirerede, fundamentale amerikanske folkesang – countrymusikken med dens udtømmelige forråd af patriotisk sentimentalitet, hyldest til gamle dyder og moral blandet med skildringen af nationale legender? Det er de følelser, der kommer til udtryk i 50 procent af musikken fra Nashville. De øvrige 50 procent udfylder musikken enorme rummelighed med kritik og satirisk humoristisk slagkraft. For en stor nation med en ung historie er countrymusikken derfor et ægte folkeligt fundament, som Hollywood naturligvis har taget bestik af, og titlerne er blevet mange det sidste tiår.

Hvor forskelligartet inspirationen i virkeligheden har været, kan man kun registrere sporadisk i den danske filmimport, der har overset f.eks. både »Payday« med dens analytiske karriereportræt af et Nashville-idol og »Ode to Billy Joe«, der, uden anden sammenligning med »Lili Marleen«, bygger på en hitsang, nemlig Bobbie Gentrys million-sælger fra 1968. Desuden er en del road-movies ikke nået hertil, men »White Line Fever« og »Convoy« er utvivlsomt repræsentative for de sange, der følger lastbilchaufførerne og tager udgangspunkt i deres hverdag på landevejene.

Loretta Lynn valgte selv Sissy Spacek til hovedrollen i »Coal Miner's Daughter«, her synger Sissy Spacek titelmelodien i filmens sidste scene

Som karakteriserende underlægningsmusik fik countrygenren sit gennembrud i John Frankenheimers »I Walk The Line«, der begyndte som »An Exile«, men fik ny titel, da producenterne af kommercielle grunde forsynede den færdige film med en Johnny Cash-score. Nogenlunde samtidig benyttede Bob Rafelson kendte Tammy Wynette-ballader i »Five Easy Pieces« som signalement af den kvindelige hovedperson Rayette, spillet af Karen Black, og da Clint Eastwood begyndte at pausere fra Dirty Harry-filmene, nærmede han sig countrymiljøet og præsenterede etablerede navne som en slags gæstestjerner i TV-traditionen: Charlie Rich i »Every Which Way But Lose« og Merle Haggard i »Bronco Billy«.

I hele perioden har Nashvilles stjerner med voksende held søgt til filmen både som skuespillere og komponister. Kris Kristofferson som den mest prominente, samtidig med at hans »Me and Bobby McGee« med den kendte linie »Freedom's Just Another Word for Nothing Left to Lose« bar hele temaet i Monte Hellmans »Two Lane Blacktop«. Guitaristen Jerry Reed er blevet protegeret af Burt Reynolds i Smokey-filmene, og Dolly Parton, der mere end nogen anden har bygget musikalsk bro mellem syd og nord, har både en hovedrolle og sange i »9 to 5«. Endelig skal det for kuriositetens skyld nævnes, at Paul Schrader, der er fra Michigan, bruger Susan Rayes »Precious Memories« under indledningssekvensen i »Hardcore« – en ægte sydstatsballade til at illuminere det sneklædte calvinistbælte.

Fælles for flertallet af disse film er, at de mere eller mindre har »lånt« musikken. »Coal Miner's Daughter« og »Honeysuckle Rose« handler direkte om den – om musikens miljø, mennesker og baggrund. Engländeren Michael Apteds »Coal Miner's Daughter« begynder indefra, amerikaneren Jerry Schatzbergs »Honeysuckle Rose« udefra. Den sidstnævnte tager fat, hvor Apteds film slutter, ude på turneen mellem stjernerne og publikum og midt i en virkelighed, der er som en countrynsang.

Enten handler sangen om livet, eller også lever man som i sangene. Sådan er forholdet i »Honeysuckle Rose« mellem veteranen Buck Bonham og hans kone Viv. Han er altid på farten, og når han kommer hjem i pauserne, kan han klare det hele med en lille sang. »Alt hvad du behøver er bare at kunne huske teksten,« siger Viv hjemme på ranchen »Honeysuckle Rose«, og så benytter Schatzberg resten af vejen den traditionelle countrymusik til at karakterisere og endda formidle dette ægteskab. Ved den store lade-fest i indledningen synger de sig bekræftende ind på hinanden med Kris Kristoffersons »Loving Her Was Easier«, midtvejs, da Viv har opdaget hans utroskab med den unge Lily, går hun på scenen for at annoncere deres skilsmisse »for er det ikke det, en countrynsang handler om?«, og til sidst genføres de atter i duet på scenen.

Alle filmens følelsesmæssige højdepunkter kulminerer i første strofe på den sang, der indleder den følgende scene, og filmens smukkeste øjeblik kommer, da Buck sniger sig ind på scenen, mens Viv synger, og hun

Øverst: Viv (Dyan Cannon) annoncerer sin skilsmisse fra Buck (Willie Nelson), t.h. Amy Irving som Lily. Herover: Willie Nelson

med ryggen til genkender hans guitarpicking og er klar over, at han er kommet tilbage.

Der er god mening i, at Viv først oplever Bucks forhold til Lily som egentlig utroskab, da hun ser dem synges deres kærlighedssang foran det store publikum, men ellers skal man ikke søge efter større sammenhæng i »Honeysuckle Rose«, der er meget løst skrevet, undertiden forvirrende klippet og med for mange diffust tegnede side figurer. Filmen fungerer ikke som en helhed, men af og til glimder i de enkelte scener, vittigst og mest uforceret i den lange, impressionistisk filmede lade- og skovtursfest, der slutter ud på natten med billedet af Buck og Viv og deres 10-års dreng på vej hjem i lastbilen med drengens hest travende ved siden af. Der er også realistiske glimt af turnélivet, og der er heldigvis de rette skuespillere i centrum. Willie Nelson hviler solidt i sin egen autentiske personlighed og giver filmen professionel troværdighed, mens Dyan Cannon som altid er et under af umiddelbar erotisk udstråling og vitalt humør. Kommer »Honeysuckle Rose« ikke meget ned under sangene, bærer de to filmen, hvor den i øvrigt mangler det, der gør »Coal Miner's Daughter« til en væsentlig country-film.

Michael Apted har også haft et godt grundlag af arbejde ud fra. Filmen bygger loyalt på Loretta Lynns selvbiografi, der udkom i 1976 som genrens hidtil bedste doku-

ment. I Apteds filmatisering lever miljøet i de egne, der har rekrutteret så mange countrysangere: kulminedistrikter, spartanske landbrug, storfamilier i puritansk, kærligt sammenhold på forarmede livsvilkår. Her gror sangene selvfølgelig ud af disse menneskers traditionsbestemte hverdag, der for Loretta Lynn blev som alle andres, indtil hun var heldig at få en prøveindspilning igennem hos discjockeyen Bobby Day.

Filmens kvaliteter knytter sig især til den første time, hvor landlivets egen rytme i Kentucky-skovene er indfanget med stor fornemmelse, og hvor Apteds talent for præcis pointering i miljøet er ikke så lidt overraskende i betragtning af, at han kommer som en fremmed til det. En akavet bryllupsnat mellem den kun 15-årige Loretta og den noget ældre Doolittle, en begravelsesscene med hurtige nærbilleder af forknytte fysiognomier til et par strofer af »Amazing Grace«, eller meddelelsen om Loretas protegé Patsy Clines død ved flystyrt, lakonisk registreret over radioen – disse følelsesladede situationer skildrer Apted med diskretion i en sammenhæng, der kunne være blevet til sentimental ufordøjelighed.

Men sammenlignet med »Honeysuckle Rose« hævder »Coal Miner's Daughter« sig først og fremmest på ægteskabsskildringen. I Schatzbergs film er ægteskabet som en indsmigrende ballade, i Apteds film har det dybde og bliver større end sangen. Filmen portrætterer over et spand af 10-15 år dette forholds udvikling og modning, fra dets primitiveste begyndelse i sydstatsflækken Butcher Hollows rustikke trummerum til den dollarimprægnerede karriere på Grand Ole Opry i Nashville, og hvert år og hver oplevelse er den inspiration, der skaber Loretas sange, som det bliver understreget i slutningen, da hun gør come back på scenen med filmens titelsang og endnu en gang overbeviser publikum om, at hun er en af deres egne.

En film og en sang i selve hjertet af countrymusikens historie og en del af den amerikanske kultur.

(Foto, næste side) Filmens og musikens virkelighed smelter sammen, da Viv og Buck erklærer hinanden kærlighed gennem Kris Kristoffersons »Loving Her Was Easier«

Willie Nelson: Entertainer of the Year

Michael Blædel ridser et portræt af en ny stjerne i Hollywood

Der falder et kvikt replikskifte i optakten til »Honeysuckle Rose«. I turnébussen siger orkestrets oldtimer Ramsey Garland (Slim Pickens) til Buck Bonham (Willie Nelson): »Do you remember when we first started out. We had nothing but a guitar and a hard on.« Og Buck replicerer: »Well, now you only have the guitar.«

Så vidt er det næppe kommet for Willie Nelson, men han er unægtelig ved at være veteran, skønt hans succes er af ny dato. Det er ikke ti år siden, han tog afsked med Nashvilles etablerede musikcentrum for at vende tilbage til sit udgangspunkt i Texas. I Nashville fik Willie Nelson aldrig rigtig succes hverken som sanger eller musiker. Hans individuelle stil og bohemeagtige optræden passede ikke ind i musikbyens konservative mønster, og han efterlod kun mindet om nogle kompositioner, som var blevet klassikere

med andre solister, og som han havde solgt rettighederne til.

Willie Nelson blev født den 30. april 1933 i Abbot, Texas, hvor han lærte at spille guitar som lille og optrådte med et polkaband som 10-årig. Senere solgte han bibler og rengøringsmidler ved dørene, blev disc jockey i Fort Worth i 1959 og kom et par år efter til Nashville med sange i kufferten og et job som bassist i Ray Price' orkester. Tre store sange fik han afhændet de første år. Patsy Cline indspillede »Crazy«, der blev en af hendes sidste plader, før hun den 5. marts 1963 styrtede ned med sin flyvemaskine i Camden, Tennessee på vej hjem fra en velgørenhedskoncert i Texas. I »Coal Miner's Daughter« er det Beverly d'Angelo, der synger melodien i Patsy Clines rolle. Desuden skrev Willie Nelson »Funny How Time Slips Away« til Ray Price og »Hello Walls« til Faron Young. Ellers skete der ikke meget, før han slog sig ned i Austin, Texas for at blive den egentlige inspirator bag The Austin Sound, en robust, rockinflueret og samtidig mere basal countrymusik end den polerede fra Nashville.

Sin egen rolle som ægte hjemføding i Texas skildrer han på LP'en »Texas Is My Soul«, og efter den har han op gennem 70'erne i jævnt tempo lanceret autentisk, westernmytologisk countrymusik, blandet med gospel og duetplader med vennerne Walyon Jenning og Leon Russell samt et par hyldestplader til Lefty Frizell og Kris Kristofferson. I typisk erfaringsbåret country-stil er LP'erne »Phases and Stages« og »The

Party's Over«, der handler om hans to skilsmisser, og fra 1975 stammer hans mest berømmede »Read Headed Stranger«, der beskriver en cowboys blodige opgør med sine troløse kvinder – en typisk westernlegende, der muligvis skal filmatiseres med Nelson i hovedrollen. Endelig er der »Yesterday's Wine«, der består af traditionelle religiøse sange blandet med digte om den evigt omskjæftede cowboy – Willie Nelson selv, sådan som det også er en del af ham i »Honeysuckle Rose«, hvor koncertbussen endda bærer samme navn som hans egen.

Den årligt tilbagevendende begivenhed med Willie Nelson i midten som sponsor og arrangør er 4-juli skovturskoncerten i Dripping Springs, hvor Willie Nelson samler mange store navne til en daglang country jam session. Her præsenteres den redneck rock eller outlaw music, som er blevet synonym med Willie Nelson, og fra 1975 har TV transmitteret uddrag i programmet »Austin City Limits«. Emmylou Harris, der har en gæsterolle i »Honeysuckle Rose«, udgør det faste kvindelige islæt sammen med Tracy Nelson, der ikke er i familie, men har indsunget plader med Willie.

Gennem dette pogram fandt Sydney Pollack Nelson til den lille, men profilerede rolle som Robert Redfords bror i »Den lysende rytter«, der siden førte til »Honeysuckle Rose«. Soundtracks fra de to film er delvis skrevet og produceret af Willie Nelson, der i 1980 af Academy of Country Music blev valgt til »Entertainer of the Year«. Den samme titel gik til Loretta Lynn i 1975.

COAL MINER'S DAUGHTER

Coal Miner's Daughter. USA 1980. **P-selskab:** Universal. **Ex-P:** Bob Larson. **P:** Bernard Schwartz. **As-P:** Zelda Barron. **P-leder:** Wallace Worsley. **Instr:** Michael Apted. **Instr-ass:** Dan Kolsrud, Katy Emde. **Manus:** Tom Rickman. **Efter:** Loretta Lynns selvbiografi, skrevet sammen med George Veseey. **Kons:** David Skepner. **Foto:** Ralf D. Bode. **Kamera:** Mike Stone. **2nd Unit Foto:** William Birch. **2nd Unit Kamera:** John Dustin. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Arthur Schmidt/Ass: Tom Finan. **P-tegn:** John W. Coso. **Dekor:** John M. Dwyer, Lou Mann. **Rekvis:** Victor Petrotta. **Kost:** Joe J. Thompkins. **Garderobe:** E.W. Rose, Pam Wise. **Sp-E:** Floyd Van Wey, Tom Delgenio. **Musik-sup:** Owen Bradley. **Sange:** »Walkin' the Floor Over You« af og med Ernest Tubbs; »Blue Moon of Kentucky« af Bill Monroe, med Levon Helm; »It Wasn't God who Made Honky Tonk Angels« af J.D. Miller, med Kitty Wells; »Satisfied Mind« af Red Hayes, Jack Rhodes, med Red Foley; »Amazing Graze« (trad.) med begravelsesgæster; »I'm a Honky Tonk Girl«; »You Ain't Man Enough to Take My Man«; »You're Lookin' at Country«; »Coal Miner's Daughter« af Loretta Lynn; »The Great Titanic« (trad.); »There He goes« af Eddie Miller, Derwood Haddock; »I Fall to Pieces« af Hank Cochran, Harlan Howard; »One's on the Way« af Shel Silverstein, med Cissy Spacek; »Back in My Baby's Arms« af Bob Montgomery, med Cissy Spacek, Beverly D'Angelo; »Sweet Dreams« af Don Gibson; »Waking After Midnight« af Don Hecht, Alan Block; »Crazy Willie Nelson« med Beverly D'Angely. **Back-up vokal:** The Jordanaires. **Musikbånd:** George Brand. **Musikindspilning:** (»Bradley's Barn«) Joe Mills. **Tone:** Jim Alexander, Richard Portman, Roger Heman, Lon E. Bender, Andrew London, Joseph Holsen, Gordon Ecker (sup). **Medv:** Sissy Spacek (Loretta Lynn), Tommy Lee Jones (Doolittle »Mooney« Lynn), Beverly D'Angelo (Patsy Cline), Levon Helm (Ted Webb), Phyllis Boyens (Clara Webb), Bill Anderson Jr., Foister Dickerson, Malla McCown, Pamela McCown, Ke-

vin Salvilla (Loretta's søskende), William Sanderson (Lee Dollarhide), Sissy Lucas, Pat Patterson, Brian Ward, Elizabeth Watson (Loretta og Mooneys børn), Robert Elkins (Bobby Dat), Bob Hannah (Charlie Dick), Ernest Tubbs (Ernest Tubbs), Jennifer Beasley (Patsy Lynn), Jessica Beasley (Peggy Lynn), Susan Kingsley (Pige i tivoli), Michael Baish (Ekspedient), David Gray (Doc Turner), Roice Clark (Huch Cherry), Gary Parker (Leder af radiostation), Billy Strange (Speedy West), Bruce Newman, Frank Mitchell, Grant Turner, Merle Kilgore, Jackie Lynn Wright, Rhonda Rhoton, Vernon Oxford, Ron Hensley, Doug Bledsoe, Aubrey Wells, Russel Warner, Tommie O'Donnell, Lou Heddley, Ruby Caudill, Charles Kahlenberg, Alice McGeachy, Ben Riley, Jim Webb, Dave Thornhill, Dan Ballinger, Zeke Dawson, Gene Dunlap, Durwood Edwards, Chuck Flynn, Lonnie Godfrey, Bob Hempker, Danny Faircloth, Charles Gore, Doug Houseman, Mike Noble, Daniel Sarenana, Billy West. **Længde:** 125 min. **Udl:** CIC. **Prem:** 14.3.81 – Tivoli.

HONEYSUCKLE ROSE

Honeysuckle Rose. USA 1980. **P-start:** 8.10.79. **P-selskab:** Sydney Pollack Productions. For Warner Bros. **Ex-P:** Sydney Pollack. **P:** Gene Taft. **P-leder:** Wally Samson. **Instr:** Jerry Schatzberg. **Instr-ass:** David McGiffert, Nick Marck. **Manus:** Carol Sobieski, William D. Wittlick, John Binder. **Efter:** Fortælling af Gosta Steven, Gustav Holander. **Foto:** Robby Müller. **Kamera:** Jim Lucas. **Farve:** Technicolor. **Farve-kons:** Otto Paolini. **Klip:** Aram Avakian, Norman Gay, Marc Laub, Evan Lottman. **P-tegn:** Joel Schiller. **Dekor:** Jeff Haley. **Kost:** Jo Ynocencio. **Musik-sup:** Richard Baskin. **Musik-kons:** Bradley Hartman. **Sange:** »On the Road Again«, »Crazy«, »My Own Peculiar Way«, »Yesterday's Wine«, »Angels Flying Too Close to the Ground«, »There's Two Sides to Every Story«,

»Uncloudy Day« af Willie Nelson; »So You Think You're a Cowboy« af Willie Nelson, Hank Cochran; »Whiskey River« af Joe Bush Shinn; »Eighth of January«, »Jumpin' Joe Cotton« arr. af Johnny Gimble; »Singin' the Yodelling Blues«, »Coming Back to Texas« af Kenneth Threadgill, Chuck Joyce, Julie Paul; »Under the 'X' in Texas« af Johnny Gimble; »Till I Gain Control Again«, »Angel Eyes« af Rodney Crowell; »If You Could Touch Her at All« af Lee Clayton; »Make the World Go Away« af Hank Cochran; »A Song for You« af Leon Russell; »I Didn't Write the Words« af Mickey Rooney Jr.; »Amazing Graze« (trad.); »Under the Double Eagle« (trad.); »Loving Her was Easier (Than Anything I'll Ever do Again)«, »You Show Me Yours (And I'll Show you Mine)« af Kris Kristofferson, med Willie Nelson og Family. **Tone:** Stan Bochner, Lou Cerborino, Peter Frank, Michael Jacobi, Neil L. Kaufman, Dan Lieberstein, Al Nahmias, Jeffrey Wolf, Robert Q. Lovett, Arthur Rochester. **Lyd-E:** Tom Fleischmann. **Medv:** Willie Nelson (Buck Bonham), Dyan Cannon (Viv Bonham), Amy Irving (Lily Ramsey), Slim Pickens (Garland Ramsey), Joey Floyd (Jami Bonham), Charles Levin (Sid), Priscilla Pointer (Rosella Ramsey), Mickey Rooney Jr. (Cotton Roberts), Pepe Serna (Rooster), Lane Smith (Brag), Diana Scarwid (Jeanne), Emmylou Harris, Rex Ludwick, Mickey Raphael, Bee Spears, Chris Ethridge, Paul English, Bobby Nelson, Jody Payne, Randy »Poodie« Locke, T. Snake, Johnny Gimble, Kenneth Threadgill, Gready Martin, Hank Cochran, Jeannie Seely, Gene Rader, Frank Stewart, Lu Belle Camp, A.L. Camp, Bernedette Whitehead, Jackie Ezzell, Harvey Christiansen, Hackberry Johnson, Kenneth Eric Hamilton, Nelson Fowler, Guy Houston, Centa Boyd, Cara Kanak, Augie Myers, Robert Gottschall, Emilio Gonzales, Mary Jane Valle, Randy Arlyn Fletcher, Ray Liberto, Sam Allred, Bob Baty, John Meadows, Cody Hubach, Dick Gimble, Maurice Anderson, Ray D. Hollingsworth, Bill Mounce, Kenny Frazier. **Længde:** 119 min. **Udl:** Warner & Metronome. **Prem:**